

НАДЛЕЖНОСТ ДОМАЋЕГ СУДА

Када малолетно дете и родитељ коме је додељено самостално вршење родитељског права имају пребивалиште у страниј држави и када родитељ који самостално врши родитељско право није држављанин Републике Србије, не постоји надлежност суда у Републици Србији за доношење одлуке о измени одлуке о самосталном вршењу родитељског права.

Из образложења:

„Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је поднео тужбу против тужене ради измене одлуке о самосталном вршењу родитељског права над мал. Н.Д.Д, са предлогом да се он повери на чување, негу и васпитање тужиоцу, који ће самостално вршити родитељско право и да се том пресудом промени ранија одлука о самосталном вршењу родитељског права по пресуди Основног суда у Новом Пазару П2 1199/16 од 20.03.2018. године и пресуди Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 2276/18 од 28.06.2018. године. Као пребивалиште тужене тужилац је означио место В. у У, с тим што тужена нема држављанство Републике Србије, односно она је држављанин У.

На овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно применили одредбе Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља („Службени лист СФРЈ“, бр. 42/82, 72/82, „Службени лист СРЈ“, број 46/96 и „Службени гласник РС“, број 46/2006) и правилно закључили да у овом спору не постоји надлежност суда Републике Србије, па ни Основног суда у Новом Пазару.

Надлежност суда Републике Србије у споровима о чувању, подизању и васпитавању деце која су под родитељским старањем прописана је чланом 66. наведеног Закона, и кад тужени нема пребивалиште у Републици Србији, ако су оба родитеља држављани Републике Србије, а ако су тужени и дете држављани Републике Србије и ако обоје имају пребивалиште у Републици Србији надлежност домаћег суда је искључива.

С обзиром да је тужена држављанин У, да је њој мал. Н.Д.Д правноснажном одлуком додељен на самостално вршење родитељског права и да и тужена и мал. Н.Д. имају пребивалиште у У, а тужена нема држављанство Републике Србије, правилно су нижестепени судови закључили да нису испуњени услови на основу којих би била заснована надлежност суда у Републици Србији, а за своју одлуку дали су довољно разлога, које у свему прихвата и Врховни касациони суд.

Супротно наводима ревизије, у конкретном случају нема места примени члана 69. Закона о спречавању сукоба закона са прописима других земаља, без обзира што су и тужилац и његов син мал. Н.Д.Д. држављани Републике Србије, с обзиром да је чланом 66. прописана надлежност у споровима о чувању, подизању и васпитавању деце која су под родитељским старањем, који представља специјалну норму за одређивање надлежности домаћег суда, управо у споровима као што је и спор у конкретном случају. Поред тога, лице према коме се подноси захтев је украјински држављанин, па се ни у том смислу не може применити члан 69. наведеног закона. Искључива надлежност суда Републике Србије би постојала да су тужена и дете југословенски држављани и да имају пребивалиште у Републици Србији, како је то прописано ставом 2. члана 66. наведеног закона.

На правилност побијаног решења нису од утицаја наводи ревизије да је тачка везивања у овој правној ствари пресуда домаћег суда чија се измена тражи овом тужбом. Тачка везивања или одлучујућа чињеница у конкретном случају је држављанство тужене мајке и место пребивалишта тужене и мал. детета. С обзиром да

је тужена држављанин У. и да она и мал. дете странака имају пребивалиште у У, домаћи суд није надлежан да одлучује о самосталном вршењу родитељског права над мал. дететом, у смислу члана 66. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља.

Остали наводи ревизије којима се указује на повреде права детета које чини тужена над заједничким сином парничних странака није од утицаја на одлуку о ненадлежности домаћег суда.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, у смислу члана 414. став 1. у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку.“

(Сентенца из решења Врховног касационог суда Рев 2217/2020 од 4.6.2020. године, утврђена на седници Грађанског одељења од 7.12.2021. године)